

ПРО ЛОГІКУ Й РЕАЛІЗМ

Журналісти опублікували документ, з яким Україна поїде на переговори у Стамбул. Наскільки українська пропозиція реалістична? Наскільки логічна? На наш погляд, серед ключових принципів оприлюдненого тексту є ряд фрагментів (ми позначили їх курсивом), які викликають певні сумніви:

«Неповторення агресії: метою переговорів є відновлення постійної основи для тривалого миру та безпеки та забезпечення того, щоб агресія не повторилася.

Гарантії безпеки та залучення міжнародної спільноти: Україна повинна отримати надійні гарантії безпеки. <...>

Територіальні питання: територіальні здобутки, здійснені РФ з лютого 2014 року, не визнаються міжнародною спільнотою. Лінія зіткнення є відправною точкою для переговорів. Територіальні питання обговорюються лише після повного та безумовного припинення вогню. <...>

Зустріч лідерів

Лідери України та Росії зустрінуться, щоб узгодити ключові аспекти *остаточного мирного врегулювання*.

Ключові питання мирної угоди, які мають бути узгоджені лідерами:

- постійне та повне припинення бойових дій: умови, моніторинг, санкції за порушення;
- *гарантії безпеки та неповторення агресії;*
- *територіальні питання;*
- економіка, компенсація, відновлення України;
- санкції за порушення мирної угоди;
- *порядок укладання остаточної мирної угоди.*

У ситуації, коли ворог окупував близько 20 відсотків української території, передусім виникають запитання щодо **«гарантії безпеки та неповторення агресії»**, **«територіальних питань»**, **«остаточного мирного врегулюван-**

Стамбул. 2 червня 2025 року. Українську делегацію очолює міністр оборони, російську – помічник Путіна. Фото: AP

ня», **«остаточної мирної угоди»**. За цими своєрідними геополітичними евфемізмами ховаються навіть не болючі для України компроміси. Так, словосполучення **«територіальні питання обговорюються»** може означати лише прийняття Україною тих чи інших умов КАПІТУЛЯЦІЇ, які є наслідком російсько-українського збройного протистояння на початок літа 2025 року.

Визнаймо: сьогодні на добровільне повернення окупованих територій росія не погодиться. Вести мову про **«остаточне мирне врегулювання»**, як про досягнення такого собі «вічного миру» немає підстав.

Відповідно до Спільної декларації країн «Групи семи» від 12 липня 2023 року Україна уклала 28 безпечових угод з іншими країнами. Це допоможе нам у скрутний час? Помовчимо. Які гарантії від РФ? Які ще гарантії після Будапештського меморандуму? Під ним теж підписи президентів.

«Гарантії безпеки та неповторення агресії» можуть забезпечити лише Збройні сили України. Тільки вони здатні встановити **«тривалий мир»**, про який згадується в документі.

P. S.

«Дипломати, очевидно, під час активних бойових дій не мають шансів перемогти (це – час військових). Тільки успіхи на фронтах війни дають шанс дипломатії» (Валерій Чалий, політик, дипломат, громадський і державний діяч).

«Переговори не повинні починатись з низки заяв про поступки з боку України. Якщо ви починаєте переговорний процес заявляючи, що Україна не вступить до НАТО, Україна відмовиться від територій тощо, то це створює для неї слабку переговорну основу. Це точно не початок переговорів з позиції сили. Це найслабша позиція. Далі – має бути припинення вогню. Але воно не повинно бути часом для легітимізації територіальних чи інших здобутків Росії. <...> Що стосується окупованих Росією територій, то під час переговорного процесу вони можуть мати тимчасовий статус. Це означає, що з самого початку не повинно бути декларації про їх приналежність до Росії» (Ілдем Такан, турецький дипломат, колишній заступник Генерального секретаря НАТО з питань публічної дипломатії).

Олег К. РОМАНЧУК